

ਖੁਲਾਸਾ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਆ 18.01.2019

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੇ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਸਹਾਬਾ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸਬਬ ਸਮਝਦੇ ਸਨ
 ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹਨ ਉਹ ਲੋਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਨੂੰ
 ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ
 ਹਿਜਰਤ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ । ਇਹ ਵਫ਼ਾ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਸਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਨੇ ਹਰ ਮੌਕੇ
 ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਿਖਾਈ

ਰੱਬ ਇਹਨਾ ਦੇ ਦਰਜੇ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦਾ ਚਲਾ ਜਾਏ

ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੋਸਲਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮਰਤਬੇ ਵਾਲੇ ਬਦਰੀ ਸਹਾਬੀ
 ਹਜ਼ਰਤ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹੁ ਅਨਹੁ ਦੇ ਸਦਗੁਣਾ ਦਾ ਇਮਾਨ ਵਧਾਉ ਤੇ
 ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਵਰਨਣ

ਸਯੱਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੋਮਿਨੀਨ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖ਼ਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿ
 ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 18 ਜਨਵਰੀ 2019 ਈ. ਨੂੰ
 ਮਸਜਿਦ ਬੈਤੁਲ ਫ਼ਤੂਹ ਮਾਰਡਨ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ

ਤਸੱਹੁਦ, ਤਉਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿ
ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

ਅੱਜ ਮੈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਾਂਗਾ । ਇਹਨਾ ਦੀ ਗੋਤ ਅਬੂ ਉਮਰੋ ਸੀ । ਅਜਦ
ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਆਇਸ਼ਾ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹੁ ਅਨਹੁ ਦੇ ਸਟੈਪ ਭਰਾ ਤੁਫ਼ੈਲ ਬਿਨ
ਅਬਦੁਲੱਹ ਦੇ ਗ਼ੁਲਾਮ ਸਨ, ਇਹ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਗ਼ੁਲਾਮ ਸਨ । ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਲਾਮ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ
ਸਨ । ਰਸੂਲੁਲੱਹੁ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਦਾਰੇ ਅਰਕਮ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਲਾਮ ਲਿਆ ਚੁਕੇ ਸਨ
ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹੁ ਅਨਹੁ ਦੀਆਂ ਬਕਰੀਆਂ ਚਰਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਇਸਲਾਮ ਲਿਆਉਣ ਦੇ
ਬਾਦ ਕਾਫ਼ਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕਸ਼ਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ । ਫ਼ਿਰ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਨੇ ਇਹਨਾ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦਕੇ ਅਜ਼ਾਦ

ਕਰ ਦਿਤਾ । ਮਦੀਨਿ ਹਿਜਰਤ ਸਮੇਂ ਜੱਦ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਗ਼ਾਰੇ ਸੌਰ ਵਿੱਚ ਸਨ ਤਾਂ ਆਪ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਦੀਆਂ ਬਕਰੀਆਂ ਚਰਾਉਂਦੇ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਕਰੀਆਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਲਿਆਇਆ ਕਰਨਾ । ਆਪ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਬਕਰੀਆਂ ਚਰਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਦੀਆਂ ਬਕਰੀਆਂ ਗ਼ਾਰੇ ਸੌਰ ਨੇੜੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਆਪ ਦੋਵੇਂ ਅਰਥਾਤ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹੁ ਅਨਹੁ ਬਕਰੀਆਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਦੋਹ ਲੈਂਦੇ । ਜੱਦ ਅਬਦੁਲੱਹ ਬਿਨ ਅਬੀਬਕਰ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਅਰਥਾਤ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹੁ ਅਨਹੁ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹਨਾ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਮਿੱਟ ਜਾਣ । ਜੱਦ ਰਸੂਲੁਲੱਹੁ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹੁ ਅਨਹੁ ਗ਼ਾਰੇ ਸੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਮਦੀਨਿ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਜ਼ਰਤ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿਜਰਤ ਕੀਤੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਬਿਠਾ ਲਿਆ ਸੀ । ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਗ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਨੂ ਅਦੀਲ ਦਾ ਇਕ ਮੁਸ਼ਰਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਬਦਰ ਤੇ ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਬਏਰੇ ਮਊਨਾ ਦੇ ਮੌਕੇ ਚਾਲ੍ਹੀ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਨੇ ਹਿਜਰਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਤ ਅਜਿਹੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਾਇਆ ਸੀ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਬਿਲਾਲ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ । ਹਿਜਰਤ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਰਨਣ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਹਜ਼ਰਤ ਆਇਸ਼ਾ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹੁ ਅਨਹੁ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੀ ਹਨ ਕਿ :

ਇਕ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ । ਕਿਸੇ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਅਬੂਬਕਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਸੂਲੁਲੱਹੁ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੇ ਕਪੜਾ ਓੜ੍ਹੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ । ਐਨ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਸੂਲੁਲੱਹੁ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਨੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਆਪ ਅੰਦਰ ਆਏ । ਰਸੂਲੁਲੱਹੁ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂਨੂੰ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਗਿਆ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹੇ ਰਸੂਲੁਲੱਹੁ, ਮੈਂਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਚੱਲੋ, ਮੇਰੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪ ਉੱਪਰ ਨਿਛਾਵਰ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਆਪ ਰਸੂਲੁਲੱਹੁ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚੱਲੋ । ਫ਼ਿਰ ਅਬੂਬਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪ ਉੱਪਰ ਕੁਰਬਾਨ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਨਾਲ ਚਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਇਹਨਾ ਦੋਹਾਂ ਸਵਾਰੀ ਦੀਆਂ ਉਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਆਪ ਲੈ ਲੈਣ । ਰਸੂਲੁਲੱਹੁ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਮੁੱਲ ਲਿਆਂਗਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਆਇਸ਼ਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ, ਸੌ, ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਅਸੀਂ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਤੋਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਚਮੜੇ ਦੇ ਥੈਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਦੀ ਬੇਟੀ ਹਜ਼ਰਤ ਅਸਮਾਅ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੱਕ ਬਨੂਣ ਵਾਲੇ ਪਟਕੇ (ਕਮਰਬੰਦ) ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਟੋਟਾ ਕਟਕੇ ਥੈਲੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਜ਼ਾਤੁਨਤਾਕ’ (ਲੱਕਬੰਨ੍ਹੀ) ਹੋ ਗਿਆ ਕਹਿੰਦੀ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਬਾਦ ਰਸੂਲੁਲੱਹੁ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਸੌਰ ਪਹਾੜ ਦੀ ਇਕ ਗਾਰ (ਖੋਹ) ਵਿੱਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਰਾਤਾਂ ਲੁਕੇ ਰਹੇ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਦੁਲੱਹ ਬਿਨ ਅਬੂਬਕਰ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਕੋਲ ਜਾਕੇ ਰਾਤ ਠਹਿਰਦੇ ਅਤੇ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਚਲੇ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਵਿੱਚ ਕੁਰੈਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਵੇਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ

ਰਾਤ ਉੱਥੇ ਹੀ ਲੰਘਾਈ ਹੈ । ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਨੇ ਬਨੁਅਦੀਲ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦਸੱਣ ਲਈ ਉਜਰਤ'ਤੇ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਨੁਅਬਦ ਬਿਨ ਅਦੀ ਸੀ। ਰਸਤਾ ਦਸੱਣ ਦਾ ਮਾਹਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੁਫ਼ਾਰ ਕੁਰੈਸ਼ ਦੇ ਧਰਮ ਦਾ ਹੀ ਸੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਵਾਰੀ ਦੀਆਂ ਉਠਣੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਇਹੋ ਇਕਰਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਦ ਸਵੇਰ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਉਠਣੀਆਂ ਲੈਕੇ ਗ਼ਾਰੇ ਸੌਰ ਉੱਪਰ ਪਹੁੰਚੇਗਾ । ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਅਤੇ ਰਹਬਰਾਨ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲੇ ਉਹ ਰਹਬਰਾਨ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਦੇ ਮਾਰਗ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ।

ਸੁਰਾਕਾ ਬਿਨ ਮਾਲਕ ਬਿਦ ਜੋਸ਼ਮ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁਫ਼ਾਰ ਕੁਰੈਸ਼ ਦੇ ਏਲਰੀ (ਦੂਤ) ਆਏ ਜੋ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇਕ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰੇ । ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੋਰਾਨ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਬਨੁ ਮਦਲਜ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਇਆ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਸੁਰਾਕਾ ! ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਸਮੁੰਦਰ ਕੰਢੇ ਕੁਝ ਪਰਛਾਵੇਂ ਦੇਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹਨ । ਸੁਰਾਕਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਮੈਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਦ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਘਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਲੱਡੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਘੋੜੀ ਕੱਢੋ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਸਰਪਟ ਦੌੜਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਲੈ ਗਈ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੈਂ ਜੱਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਰਥਾਤ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਘੋੜੀ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਠੋਕਰ ਖਾਧੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ । ਮੈਂ ਉਠਕੇ ਖੜਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤਰਕਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਤੀਰ ਕਢਕੇ ਫਾਲ ਕੱਢੀ ਕਿ ਆਇਆ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਣ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਾਂਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਫਾਲ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਿਕਲੀ । ਮੈਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਘੋੜੀ'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜੋ ਫਾਲ ਕੱਢੀ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ । ਘੋੜੀ ਫਿਰ ਸਰਪਟ ਦੌੜਦੀ ਹੋਈ ਮੈਨੂੰ ਲੈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਐਨ੍ਹਾ ਨੇੜੇ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਸੁਣ ਲਿਆ । ਆਪ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਏਧਰ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰੀ ਮੁੜ ਮੁੜਕੇ ਦੇਖਦੇ ਸਨ । ਮੇਰੀ ਘੋੜੀ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਲਤਾਂ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗੋਡਿਆਂ ਤੱਕ ਧੱਸ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ । ਮੈਂ ਮੁੜ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਫਾਲ ਕੱਢੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹੋ ਨਿਕਲਿਆਂ ਜੋ ਮੈਂ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਕਿ ਮੈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਪਕੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ । ਫਿਰ ਮੈਂ ਅਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਮਨ ਵਿੱਚ ਹੋ ਅਤੇ ਉਹ ਫਿਰ ਠਹਿਰ ਗਏ । ਉਹਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਜੋ ਰੋਕਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆਈਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦਾ ਹੀ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਮੈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਕੁਫ਼ਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭੈੜੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਦੱਸ ਦਿਤਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸਾਡੇ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਗੁਪਤ ਰਖਣਾ । ਮੈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਬਿਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਪ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਮਨ ਦੀ ਇਕ ਲੇਖਣੀ ਲਿੱਖ ਦੇਣ । ਆਪ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਤਹਿਰੀਰ ਲਿੱਖ ਦਿਓ । ਉਸ ਨੇ ਚਮੜੇ ਦੇ ਇਕ ਟੁਕੜੇ ਉੱਪਰ ਲਿੱਖ ਦਿਤਾ । ਇਸ ਦੇ ਬਾਦ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ ।

ਮਦੀਨੇ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਸੁਣ ਲਿਆ ਕਿ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਮੱਕੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਪਏ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਹਰ ਸਵੇਰੇ ਹਰਾ ਮੈਦਾਨ ਤੱਕ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਓਥੇ ਆਪਣੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਸਨ,

ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਗਰਮੀ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ । ਇਕ ਦਿਨ ਯਹੂਦੀ ਆਪਣੇ ਮਹਿਲ ਉੱਪਰ ਕੁਝ ਦੇਖਣ ਲਈ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਅਤੇ ਆਪ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲਿਆ । ਯਹੂਦੀ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਨ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਬੇ ਅਖਤਿਆਰ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬੋਲ ਉੱਠਿਆ ਹੋ, ਅਰਬ ਦੇ ਲੋਕੋਂ ਅਰਥਾਤ ਮਦੀਨਿ ਵਾਲਿਓ ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ । ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉੱਠਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਿਆਰਾਂ ਵੱਲ ਲਪਕੇ ਅਤੇ ਹਰਾ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ । ਆਪ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਏ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜੇ ਅਤੇ ਬਨੀ ਉਮਰੋ ਬਿਨ ਔਫ਼ ਦੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਉਤਰੇ ਅਤੇ ਇਹ ਦੁਸ਼ੰਬਾ ਅਰਥਾਤ ਸੋਮਵਾਰ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ ਅਤੇ ਰਬੀਉਲ ਅਵੱਲ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ । ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਬਨੀਉਮਰੋ ਬਿਨ ਔਫ਼ ਦੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਉੱਪਰ ਰਾਤਾਂ ਠਹਿਰੇ ਅਤੇ ਉਹ ਮਸਜਿਦ ਬਣਾਵਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਉੱਪਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹੀ । ਫਿਰ ਆਪ ਆਪਣੀ ਉੱਠਣੀ ਉੱਪਰ ਸਵਾਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਲੋਕ ਆਪ ਨਾਲ ਪੈਦਲ ਚਲਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਠਣੀ ਮਦੀਨਿ ਵਿੱਚ ਓਥੇ ਜਾਕੇ ਬੈਠੀ ਜਿੱਥੇ ਹੁਣ ਮਸਜਿਦ ਨਬਵੀ ਹੈ । ਉਹਨੀ ਦਿਨੀ ਓਥੇ ਕੁਝ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਹਲ ਤੇ ਸਹਲ ਦੀ ਖਜੂਰਾਂ ਸੁਕਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸੀ । ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਥਾਂ ਮੁੱਲ ਪੁੱਛੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਥੇ ਮਸਜਿਦ ਬਨਾਉਣ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹੇ, ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਅਸੀਂ ਆਪਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਫਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ । ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਫਤ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਸਜਿਦ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਇਸ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇੱਥੋਂ ਢੋਹਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਜੱਦ ਇੱਥੋਂ ਢੇ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਕਿ :

اللَّهُمَّ إِنَّ الْجُرْأَجْرَ الْآخِرَةَ فَارِحِمِ الْأَنْصَارَ وَالْمُهَاجِرَ.

ਕਿ, ਹੇ ਅਲੱਹ ਅਸਲ ਪੁੰਨ ਤਾਂ ਆਖਰਤ ਦਾ ਪੁੰਨੁ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਤੂੰ ਅੰਸਾਰ ਅਤੇ ਮੁਹਾਜਰਾਂ ਉੱਪਰ ਰਹਿਮ ਕਰ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਊਦ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪ ਲਿਖਦੇ ਹਨ : ਜੱਦ ਮੱਕੇ ਵਾਲੇ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਮੁਹਮੱਦ ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਜਾਂ ਅਬੂਬਕਰ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦਾ ਜਾਂ ਮੁਰਦਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਏਗਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌ ਉੱਠਣੀਆਂ ਇਨਾਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਇਸ ਐਲਾਨ ਦੀ ਖਬਰ ਮੱਕੇ ਦੇ ਆਲ੍ਹੇ ਦੁਆਲੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਿਜਵਾਈ ਗਈ । ਸੋ, ਸੁਰਾਕਾ ਬਿਨ ਮਾਲਕ ਇਕ ਬਹੁੱ ਰਈਸ ਇਸ ਇਨਾਮ ਦੇ ਲੋਭ ਵਿੱਚ ਆਪ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ । ਭਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਮਦੀਨਿ ਦੀ ਸੜਕ ਉੱਪਰ ਆਪਨੂੰ ਜਾ ਦੇਖਿਆ, ਜੱਦ ਉਸਨੇ ਦੋ ਉੱਠਣੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝ ਲਿਆ ਕਿ ਮੁਹਮੱਦ ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਘੋੜਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਧੌੜਾਇਆ ਪਰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਘੋੜੇ ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਠੋਕਰ ਖਾਧੀ ਅਤੇ ਸੁਰਾਕਾ ਡਿੱਗ ਗਿਆ । ਸੁਰਾਕਾ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਘਟਨਾ ਆਪ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਜੱਦ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉੱਪਰ ਅਮਨ ਦਾ ਪਰਵਾਨਾ ਲਿੱਖਕੇ ਸੁਰਾਕਾ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰਾਕਾ ਪਰਤਨ ਲਗਾ ਤਾਂ ਰੱਬ ਨੇ ਝੱਟ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਸੁਰਾਕਾ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਹਾਲਾਤ

ਆਪ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਉੱਪਰ ਗੈਬ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ । ਆਪ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਸੁਰਾਕਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੇਰਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੱਦ ਤੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਰਾ ਦੇ ਕੰਗਣ ਹੋਣਗੇ । ਸੁਰਾਕਾ ਨੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿਸਰਾ ਬਿਨ ਹਰਮਜ਼ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ? ਆਪ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ, ਹਾਂ । ਆਪ ਦੀ ਇਹ ਪੇਸ਼ਗੋਈ ਸੋਲ੍ਹਾ ਸਤਾਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਬਾਦ ਅਖੱਰ ਅਖੱਰ ਪੂਰੀ ਹੋਈ । ਸੁਰਾਕਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਕੇ ਮਦੀਨਿ ਆ ਗਿਆ । ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਵਧਦੀ ਹੋਈ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਈਰਾਨੀਆਂ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਉੱਪਰ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਬਜਾਏ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦੇ ਆਪ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਚਲੇ ਗਏ । ਕਿਸਰਾ ਦਾ ਮਹਿਲ ਇਸਲਾਮੀ ਲਸ਼ਕਰ ਦੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟਾਪਾਂ ਨਾਲ ਲਤਾੜਿਆਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੜੇ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਕਿਸਰਾ ਈਰਾਨ ਦਸਤੂਰ ਅਨੁਸਾਰ ਤਖ਼ਤ ਉੱਪਰ ਬਹਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੱਦ ਮਾਲੇ ਗ਼ਨੀਮਤ ਲਿਆਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪ ਨੇ ਅਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸਰਾ ਦੇ ਕੰਗਣ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਖੱਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਫਿਰ ਗਈ । ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੁਰਾਕਾ ਨੂੰ ਬੁਲਾਓ, ਸੁਰਾਕਾ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਰਾ ਦੇ ਕੰਗਣ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ । ਸੁਰਾਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੇ ਰੱਬ ਦੇ ਰਸੂਲ ਦੇ ਖਲੀਫ਼ਾ, ਸੋਨਾ ਪਾਉਣਾ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਲਈ ਮਨਾ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਦੇ ਕੰਗਣ ਦਿਖਾਏ ਸਨ । ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੰਗਣ ਪਾਓਗੇ ਜਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੰਡ ਦਿਆਂਗਾ। ਸੁਰਾਕਾ ਨੇ ਉਹ ਕੰਗਣ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਪਾ ਲਏ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਚਮਤਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ਗੋਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅਖੱਰਾਂ ਨਾ ਦੇਖਿਆ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਜੱਦ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਹਿਜ਼ਰਤ ਕਰਕੇ ਮਦੀਨਿ ਆਏ ਤਾਂ ਓਥੇ ਆਣਕੇ ਆਪ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਬਿਲਾਲ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਏ । ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਆਪ ਸਵਸਥ ਹੋ ਗਏ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਆਇਸ਼ਾ ਨੇ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਤੋਂ ਉਹਨਾ ਦਾ ਹਾਲਚਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਤਾਂ ਆਪ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ।

ਫਿਰ ਆਪ ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਕੋਲ ਆਈ ਅਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹਨਾ ਸਹਾਬਾ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸੇ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਅਕਾਸ਼ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਦੁਆ ਫ਼ਰਮਾਈ ਕਿ :

اللَّهُمَّ حَبِّبِ إِلَيْنَا الْمَدِينَةَ كَمَا حَبَبْتَ إِلَيْنَا مَكَّةَ وَاشْدُدْ اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي صَاعِهَا وَفِي مِدَّهَا وَانْقُلْ وَبَاهَا إِلَى مَا يَبْعَا

ਹੇ, ਅਲੱਹ ਮਦੀਨਿ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਪਿਆਰਾ ਬਣਾ ਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੂੰ ਮੱਕੇ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪਿਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧਕੇ । ਹੇ, ਅਲੱਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਭੀਤਰ ਬਰਕਤ ਪਾਏ ਅਤੇ ਮਦੀਨਿ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਵਾਸਥ ਭਰਪੂਰ ਸਥਾਨ ਬਣਾ ਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਬਾ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲੈ ਜਾ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਹਜ਼ਰਤ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਬੈਅਰੇ ਮਉਨਾ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੋਉਦ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਹਜ਼ਰਤ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ : ਕਿ ਇਸਲਾਮ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਫ਼ਤਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਇਸਲਾਮ ਨੇ ਉਸ ਆਲਾ (ਉਤਮ) ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਫ਼ਤਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰ ਜਾਂਦੀ ਸੀ

ਅਤੇ ਅਖਲਾਕ (ਆਚਰਣ) ਵਿੱਚ ਇਕ ਉੱਤਮ ਦਰਜੇ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਸਹਾਬੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਕੇਵਲ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਮਹਿਮਾਨ ਠਹਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਗ਼ਦਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਤੱਰ ਕਾਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਅਖੀਰ ਕੇਵਲ ਇਕ ਸਹਾਬੀ ਰਹਿ ਗਏ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਲਕੇ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਨੇਜ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਿੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ। ਨੇਜ਼ਾ ਲਗਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਬੇ ਅਖਤਿਆਰ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ *فرت ورب الكعبة* ਕਿ ਰੱਬੇ ਕਾਬਾ ਦੀ ਸਹੁੰ ਮੈਂ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੱਦ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਕ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਐਨ੍ਹੀ ਵੱਡੀ ਔਕੁੜ ਵਿੱਚ ਫੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨੇਜ਼ਾ ਇਸ ਦੀ ਹਿੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਇਸਨੇ ਮਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਹ ਕਿ ਕਾਬੇ ਦੇ ਰੱਬ ਦੀ ਸਹੁੰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਐਨ੍ਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਆਪ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਂਗਾ। ਸੋ, ਮੈਂ ਮਦੀਨੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ ਗਿਆ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਊਦ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਹਾਬਾ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣਾ ਸੁੱਖ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸਬਬ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੁੱਖ ਪਹੁੰਚਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਸਗੋਂ ਸੁੱਖ ਵਿਚਾਰਦੇ ਸਨ। ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਸੋ, ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹਨ ਉਹ ਲੋਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਮਰ ਬਿਨ ਫ਼ਹੀਰਾ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲਲਾਹੁਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਵਫ਼ਾ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਸਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰ ਮੌਕੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਿਖਾਈ। ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦਰਜੇ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦਾ ਚਲਾ ਜਾਏ।

Khulasa Khutba Jumma 18.01.2019

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Tarnslated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi Desk

From : Nazarat Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)

Toll Free Shoba Noorul Islam-1800-3010-2131